

नेपाली

खाण्ड्रो येशे छ्योग्यालको ताम्रपर्वत प्रस्थान

नजिक र टाढा रहेका प्यारा साथिहरु,

नववर्ष (सन् २०२०) प्रारम्भ भए सँगै यो सन्देशले तपाईंलाई सुखी, स्वस्थ र खुसी पाउँछ भनि आशा गर्दछु। यसपालिको गुरु रिन्पोछे दिनमा म तपाईंलाई खाण्ड्रो येशे छ्योग्यालको जीवनको अन्तिम समयमा ताम्रपर्वत प्रस्थान गर्नुभएको विवरण दिन जाँदैछु।

पद्मगुरुको भविष्यवाणी अनुसार खाण्ड्रो येशे छ्योग्यालको २११औँ जन्मदिन संगै वहाँले यस लोकको प्राणीलाई धर्म देशना गर्ने अवधि पूर्ण भइसकेको थियो। जसरी १३१ बर्ष अघि गुरु पद्मसम्भव ताम्रपर्वतमा प्रस्थान गर्नुभएको थियो, त्यस्तै नै वहाँ पनि प्रस्थान गर्न बाध्य हुनुहुन्थ्यो। वहाँका ११ मुल शिष्यहरुलाई अति (योग तन्त्र) को उपदेश दिएर मुक्त गरिसके पछि, वहाँले घोषणा गर्नुभयो कि अबको पाँच दिनमा, तिब्बती पात्रोको आठौँ महिनामा सबैजना जाखु पर्वतको चुचुरोमा जाने छौँ र असाध्यै अदभुत दृश्य : ताम्रपर्वत देख्ने छौ। पर्वत चढ्ने क्रममा करिवि शिष्यहरु र भाग्यमानी अनुयायीहरूले वृहत गणचक्र पुजा गरे, प्रस्थान नगर्न प्रार्थना गरे र खाण्ड्रो येशे छ्योग्यालबाट सल्लाह, उपदेश र भविष्यवाणी प्राप्त गरे।

आठौँ र नवौँ दिनको रात्रिभर, अनगिन्ती डाकिनीहरु विविध वर्ण, आसन, अस्त्र, आभूषण र मुद्रा सहित आकाशमा प्रकट भई खाण्ड्रो येशे छ्योग्याललाई संगीत र नृत्यका साथ स्तुति गाउँदै पूजा चढाए। खाण्ड्रोले पनि वृहत गणचक्र पुजा चढाउनु भयो र साँझ, वहाँ पर्वतको चुचुरोतिर लाग्नुभयो जुन वास्तवमै ताम्रपर्वत जस्तै मुटुको आकारमा थियो। त्यहाँ राक्षसगण र चार संरक्षक राजाहरू क्रमै संग खाण्ड्रो येशे छ्योग्याललाई गुरुको शुद्ध भुवनमा निमन्त्रणा गर्न आए। तिब्बतका सबै देवता र अदृश्य आत्मा पनि प्रकट भए, उनीहरुको विन्ति अनुरूप वहाँले अन्तिम भविष्यवाणी र उपदेश दिनुभयो।

अन्ततः महिनाको दशौँ दिनमा, बिहान सबेरै सूर्यको पहिलो किरणसँगै चार डाकिनिले आठ पत्रे कमलको पालकी बोक्नुभएको देखियो।

वहांले त्यसमाथि पाइला टेक्नु भयो, दायाँ हातले दमरु समातेको र बायाँ हातले कपाल सहित। पञ्चरश्मिले प्रज्वलित भएर वहाँ गाढा निलो रंगको विन्दुमा विलिन हुन भयो। चार डाकिनिले चम्किलो रश्मीले चार पत्रे कमल आकाशमा विलिन नहुन्जेल उठाउनु भयो। उपस्थित भएका सबै रोएँ, चिच्याए र विलाप गर्दै विन्ती गर्दछन्। त्यसपछि खाण्ड्रो येशे छयोग्यालको अन्तिम देशना, आकाशवाणी अद्भुत रश्मीको बादलबाट भयो जुन यसरी सकिन्छ:

“पद्मसम्भव तिम्रो पूर्वनिर्धारित गुरु हो।
गुरु सिद्ध गर्न प्रयासरत रहौं,
आफ्नो गुरु नै पद्म (सम्भव)को रूपमा सम्झनु।
करुणाका आशिषहरू प्रशस्तै बग्नेछ।
लामो र छोटो गुरु चित्तको साधना गर्नु
र म प्रतिज्ञा गर्छु कि एकै जुनीमा बुद्धत्व प्राप्त हुनेछ।
सम्यक गुरु सिद्धि मन्त्र पाठ गर्नु।
कृष्णपक्ष र शुक्लपक्षको दशौँ दिनमा (दशमी) र
महिनाको आठौँ (अष्टमी) र पन्ध्रौँ (पुर्णिमा) दिनमा
गणचक्र पुजा चढाउनु।
गणचक्र मात्रले पनि दुर्गतिको बाटो बन्द हुन्छ।
म वचन दिन्छु, यसले तपाईंलाई अवैवर्तिक अवस्थामा पुऱ्याउँछ।
यो निसन्देह सत्य हो। जान्नु र बुझ्नु!
गुरुको सार गुरु सिद्धि मन्त्रको हो:
(...)
ओं: सुगत बुद्धहरु सबैको पाँच काय एकत्रित हो;
आ: पञ्च गुण ज्ञान वचनको मुल सार हो;
हुँ: ज्ञानको पाँच पक्ष, धर्मताको काय हो;
व: कहिल्यै विनाश नहुनेको छाप र चिन्ह हो;
ञ्र: हिरा जस्तो दृढ करुणाको संकेत हो;
गु: त्रिकालका गुरु हेरुकहरु;
रु: परिपक्व भएर मुक्त हुने विन्दु;
पद्: महासुखको शुद्धभुमीको सीमा;
मा: अचल सुखको गर्भमा रहनु हो;
सिद्: करुणाको महाबल र तागतलाई जनाउँछ;

धिः आकांक्षा सबै सन्तुष्ट हुने सिद्धि जनाउँछ;
हुँः मौलिक धर्मतामा दृढ विश्वासको विकास गर्नु।

यो मन्त्रमा पक्कै पनि चिन्तामणि जस्तो हो।
त्यसमाथि, प्रतीत्यसमुत्पादका १२ अंग स्वतः शोधन हुन्छ,
यहि दशपारमिताको स्वभाव,
अत महान् आमा पनि हो।
सम्पूर्ण आशिकाको पुर्ति हो।
त्यसैले तिमीहरु सबैजनाले र भविष्यमा आउनेले, जोसका साथ यो मन्त्र जप गर्नु।

केहि समयको लागि, जब सम्म द्वय मन विद्यमान रहन्छ,
मैले तिमीहरुलाई छोडेर गएको जस्तो लाग्ला तर यो सम्झनु कि,
जब द्वय मनबाट मुक्त हुन्छौ, हामी कहिल्यै पनि नछुट्टिएको तिमीले पाउनेछौ।

सुस्वास्थ्य र सुखले असिमित आकाश ढाकोस्!"
(पद्मसम्भवको स्त्री बाट साभारित, पद्मकारा अनुवाद समिति, पाना २०५-६)

गहन ज्ञानका यी उपदेशका साथ नयाँ वर्षको सुरुमा तपाईंको हित र सुस्वास्थ्यको
कामना गर्दछु।

सर्व मङ्गलम्!

क्याबोन् फागछोग् रिन्पोछे